

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ
«Бердянський машинобудівний фаховий коледж
Національного університету «Запорізька політехніка»

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні педагогічної ради

від «___» _____ 2025р.

протокол № _____

Введено в дію наказом ВСП «БМФК

НУ «Запорізька політехніка»

«___» _____ 2025р. № _____

Стратегія

подолання освітніх втрат здобувачами освіти

**ВСП «Бердянський машинобудівний фаховий коледж Національного
університету «Запорізька політехніка»**

в 2024-2025 н.р.

Запоріжжя

Стратегія подолання освітніх втрат здобувачами освіти у Відокремленому структурному підрозділі «Бердянський машинобудівний фаховий коледж Національного університету «Запорізька політехніка»/ Укл: Ольга КУЛЬБАШЕНКО, Ірина ПАРСОЧЕНКО, Ольга ЧИКІРЯКІНА, Ігор ІВАНІСОВ, Запоріжжя, 2025 р.

Укладачі:

КУЛЬБАШЕНКО Ольга – в.о. директора, викладач вищої кваліфікаційної категорії,
викладач-методист;

ПАРСОЧЕНКО Ірина – заступник директора з НВР, викладач вищої кваліфікаційної
категорії;

ЧИКІРЯКІНА Ольга – завідувачка відділення, викладач вищої кваліфікаційної категорії,
викладач-методист;

Ігор ІВАНІСОВ – методист відділення, викладач вищої кваліфікаційної категорії.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітні втрати — це прогалини у знаннях і навичках, які виникають у здобувачів освіти під час освітнього процесу у порівнянні зі стандартами освіти та очікуваними результатами навчальних здобутків.

Освітні втрати можуть виникати з різних — як індивідуальних, так і системних — причин. Серед них: здоров'я, війна, пандемія, надзвичайні ситуації природного характеру.

Значний вплив також накладається на освітні втрати, зумовлені у 2020—2021 роках пандемією COVID-19. Окрім безпосередньої зупинки освітнього процесу, що мав місце у всій країні після 24 лютого 2022 року, а також обмежень дистанційного навчання, на виникнення освітніх втрат можуть впливати також інші чинники:

- бойові дії та окупація;
- повітряні тривоги;
- виїзд здобувачів освіти за кордон;
- переїзд у межах України;
- відключення електроенергії;
- відсутність стабільного Інтернету

З метою подолання прогалин в знаннях студентів, які виникли та поглибилися у зв'язку з порушенням освітнього процесу через пандемію COVID-19 і повномасштабне російське вторгнення в Україну, в коледжі розроблено гнучку програму та стратегію подолання освітніх втрат, як навчальних так і виховних та психологічних, включаючи короткотривалі та довготривалі мейнстрими надолуження, коригування, поєднання.

Стратегія з надолуження освітніх втрат — це комплекс заходів для здобувачів освіти, спрямований:

- на визначення прогалин у навчанні та їх компенсацію, а також на адаптацію,
- пріоритезацію предметів (знань та компетентностей),
- надання психологічної та соціально-емоційної підтримки.

Виміряти освітні втрати та освітні розриви здобувачів освіти

- 1.1. Визначити точку відліку та обрати інструментарій вимірювання освітніх втрат.
- 1.2. Провести моніторингові діагностичні дослідження щодо визначення успішності студентів «на вході».
- 1.3. Здійснити коригування Робочої навчальної програми дисципліни (далі _ РНПД) з урахуванням потреби в подоланні освітніх втрат і освітніх розривів.
- 1.4. Вибудувати індивідуальні освітні траєкторії для кожного здобувача освіти, які мають навчальні прогалини.

Цілісна система освітніх вимірювань із використанням різноманітних інструментів може включати:

- стандартизоване тестування та адаптивне комп'ютеризоване тестування;
- довготривалі загальнодержавні моніторинги якості освіти;
- локальні моніторинги успішності окремих категорій здобувачів освіти в опануванні окремими предметами, розділами освітніх програм тощо;
- централізовані онлайніві платформи для вимірювання навчальних втрат і надолуження навчального матеріалу

Рекомендовані індикатори для моніторингу програм з надолуження освітніх втрат (на кінець навчального року)

Для оцінювання ефективності програм з надолуження освітніх втрат пропонуємо використовувати такі індикатори:

- відсоток здобувачів освіти, які покращили свої знання:
 - принаймні з одного предмета;
 - вдосконалили щонайменше одну ключову компетентність;
 - наскрізне вміння за результатами участі у програмі з надолуження освітніх втрат.

Шляхи та інструменти подолання освітніх втрат та освітніх розривів:

- організація індивідуальних та групових консультацій, факультативів;
- компенсуючі та коригуючі заняття;
- навчання під час навчальної практики;
- консультування в малих групах;
- перегляд та адаптація освітніх програм;
- розробляти власні навчальні програми, коригуючи зміст та результати навчання з урахуванням виявлених освітніх втрат.

Можливі варіанти:

1. Збільшення часу навчання.
2. Прискорена освіта.
3. Програми прискореного навчання.
4. Корекційні програми.
5. Адаптивне навчання.
6. Програми надолуження освітніх втрат.

Програма подолання освітніх втрат за 2024-2025 навчальний рік, викликаних реаліями військового часу, розрахований на 2025-2026 навчальний рік

№ з/п	Зміст роботи	Дата виконання	Відповідальні
1.	Визначення базових предметів (пріоритезація)	30.08.25	Педагогічний колектив
3.	Розробити діагностичні тести для визначення рівня опорних знань у студентів та вимірювання освітніх втрат з конкретної дисципліни.	Серпень 2025	викладачі
4.	Провести перші діагностувальні роботи без оцінювання: з метою виявлення прогалин.	4-й урок за календарним планом	викладачі
5.	Провести аналіз результатів діагностувальних робіт №1 з метою виокремлення часу для повторення, коригування, уроків консультаційного характеру; продумати різнорівневі завдання, підшукати додаткові інтернет-ресурси, що дають можливість самостійного повторення вивченого в цікавій та ігровій формах.	День проведення ДР №1	викладачі
6.	З'ясувати пріоритетність тем, з яких виявлено найнижчі результати .	День проведення ДР №1	викладачі
7.	Здійснити адаптивне гнучке планування, яке передбачає: -перерозподіл навчального часу між темами; - закріплення раніше вивчених тем (на заняттях та індивідуальні консультації за запитом); - розроблення РПНД, коригуючи зміст та результати навчання з урахуванням виявлених освітніх втрат.	До наступного уроку	викладачі
8.	Відповідно плану повторення, закріплення раніше вивчених тем, повторювати навчальний матеріал на відведених для цього заняттях та індивідуальних консультаціях.	2 тижні вересня н/р	викладачі
9.	Продовжити надолуження освітніх втрат через повторення базових знань кожної нової теми.	Вересень-жовтень	викладачі
11.	Провести ДР № 2 з метою перевірки рівня подолання освітніх втрат.	протягом грудня	викладачі
12.	Продовжити роботу над подоланням освітніх втрат	2025-2026	викладачі

	протягом навчального року.	н.р.	
13.	Провести ДР №3 з метою виявлення результатів роботи над подоланням освітніх втрат протягом навчального року.	Квітень - травень	викладачі
14.	Провести моніторинг результативності проведеної роботи із подолання освітніх втрат з метою коригування планування діяльності коледжу на наступний навчальний рік.		Адміністрація коледжу

Для компенсації виховних та психологічних втрат необхідно:

- на світоглядному, науково-теоретичному й виховному рівнях здолати у молодого покоління відчуження від своїх національно-історичних коренів;
- надати психологічну підтримку учасникам освітнього процесу, яка сприятиме попередженню появи посттравматичного стресового розладу, тривожних розладів та депресій;
- паралельно з навчанням передбачити емоційну підтримку.

Узагальнення результатів роботи по усуненню освітніх втрат та освітніх розривів

- 5.1. Провести моніторингові дослідження навчальної успішності «на виході».
- 5.2. Визначити найбільш ефективні методи/технології подолання навчальних втрат.
- 5.3. Здійснювати адаптивне гнучке планування, яке б передбачало перерозподіл навчального часу між темами, або розробляти власні навчальні програми, коригуючи зміст та результати навчання з урахуванням виявлених освітніх втрат, розробити завдання різних рівнів складності для окремих здобувачів освіти.

На допомогу викладачеві

1. У зручний для здобувачів освіти час можна виконувати [діагностичні тести на платформі ВШО](#). Їх розробили в межах ініціативи “Збереження доступу до шкільної освіти” від проєкту “Супровід урядових реформ в Україні” (SURGe).

2. Крім діагностичних тестів, на сайті [“Всеукраїнської школи онлайн”](#) є відеоуроки із завданнями для студентів I-II курсів з загально освітньої підготовки.

3. Помічними також будуть **аудіоуроки для 8–11 класів з історії України, української мови та літератури** [“Вчися вухами”](#) від ГО “Смарт освіта”.

4. Також студенти можуть самостійно опрацьовувати **ресурси, де викладачі пояснюють теми програми за дисциплінами:**

- -курс [“Лайфхаки з української мови. Підготовка до ЗНО”](#) на платформі EdEra теж має тести, допоміжні матеріали та інтерактивні конспекти;
- -[тренажер із правопису української мови](#) пропонує різні вправи для закріплення та перевірки тем;
- онлайн-курс [“Історія України в історіях”](#) від EdEra пропонує добірку відео, подкастів, текстів та тестів;
- безплатний курс [“Ізі ЗНО”](#) допоможе вчити англійську за мемами, серіалами та фільмами;
- ресурси [Englishpage, British council](#) містить безплатні онлайн-уроки граматики, вправи із читання, письма та аудіо;
- онлайн-курс [“Автостопом по біології”](#) має конспекти та тестові завдання;
- [YouTube-канал](#) вчителя фізики Павла Віктора, де зібрано 45 відеоуроків із докладними поясненнями та прикладами розв’язання задач.

5. Освітні втрати: причини та шляхи подолання разом з проєктом «Всеосвіта»

Навчальні втрати в умовах війни: як їх діагностувати та компенсувати за посиланням <https://sqe.gov.ua/navchalni-vtrati-v-umovakh-viyni-yak-uchi/>

6. Долаємо освітні втрати: поради для викладачів української мови та літератури

7. Рекомендації щодо організації програм з надолуження освітніх втрат
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2023/07/31/Unicef.Immmediate.actions.frame.proofreading.ua.131.07.2023.pdf?fbclid=IwAR0ASsPTtLQPXQ5mQe8jZiiY21Q3Y6x6PGLG9cHxoz-BUkhZjLIwvVBWWE>